

YAT SİGORTALARINDA ÇEVRE KİRLİLİĞİ RİSKLERİ

Çevre kirliliği kaynaklı maliyetler, büyük bir deniz kazasında teknenin fiziksel hasarını geride bırakabilecek seviyelere ulaşabiliyor. Bu nedenle doğru teminat limiti, günümüz yat sigortalarının en kritik unsurlarından biri...

D

denizcilik sektöründe son dönemde yaşanan olaylar, yat sigortalarında çevre kirliliği sorumluluğunun önemini yeniden

gündemin üst sıralarına taşımış durumda. Özellikle marina ortamlarında meydana gelen yangınlar ve benzeri büyük ölçekli kazalar, yat sahiplerinin karşı karşıya kalabileceği risklerin yalnızca teknenin fiziksel hasarıyla sınırlı olmadığını bir kez daha gösterdi. Bir yat kazasının ardından ortaya çıkabilecek çevresel etkiler, yakıt sızıntıları, yanıcı atıklar, enkaz kaldırma çalışmaları ve deniz kirliliğinin giderilmesine yönelik müdahalelerle birlikte ciddi mali sonuçlar doğurabiliyor. Üstelik bu maliyetler yalnızca temizlik faaliyetlerinden ibaret olmayıp, çevresel rehabilitasyon giderlerini, üçüncü şahıs taleplerini, liman otoritelerinin masraflarını ve idari yaptırımları da kapsayabiliyor.

Uluslararası denizcilik camiasında çevre kirliliğine ilişkin yükümlülüklerin temelini oluşturan MARPOL 73/78 Sözleşmesi, deniz çevresinin korunmasına yönelik

kapsamlı düzenlemeler içerir. Her ne kadar yatlar ticari gemilerden farklı operasyonel özelliklere sahip olsa da yakıt ve yağ sızıntıları ya da zararlı maddelerin denize karışması gibi olaylarda benzer sorumluluk mekanizmaları devreye girebilmektedir.

Bunun yanında birçok ülke, MARPOL hükümlerini ulusal mevzuatlarına entegre ederek çevre kirliliğine ilişkin mali yükümlülükleri doğrudan tekne sahiplerine yöneltir. Türkiye’de de 2872 sayılı Çevre Kanunu ve 5312 sayılı Kanun başta olmak üzere ilgili mevzuat kapsamında uygulanan “kirlüten öder” prensibi, kusur aranmaksızın çevreye verilen zararın mali sonuçlarının sorumlular tarafından karşılanmasını öngörüyor.

Özellikle marina ortamlarında yaşanan olaylarda kamu otoritelerinin hızlı müdahalesi nedeniyle temizlik ve müdahale maliyetleri kısa sürede önemli boyutlara ulaşabiliyor. Bu noktada sigorta korumasının kapsamı ve limit yapısı kritik önem kazanır. Piyasada bazı yat poliçelerinde çevre kirliliği teminatının sınırlı alt limitlerle sunulduğu ve ana

üçüncü şahıs sorumluluk limitinden bağımsız değerlendirildiği görülür. Ancak büyük ölçekli bir olayda bu limitlerin hızla tüketilmesi, sigortalının önemli bir mali yükümlülükle karşı karşıya kalmasına neden olabilir.

Çevre kirliliği riskleri doğaları gereği düşük frekanslı ancak yüksek şiddetli risklerdir. Özellikle yoğun marina bölgelerinde, yüksek değerli yatların bir arada bulunduğu alanlarda veya yüksek yakıt kapasitesine sahip teknelerde meydana gelen olaylar, beklenenden çok daha yüksek maliyetler yaratabilir.

Bu nedenle çevre kirliliği teminatlarının yalnızca poliçede yer alması değil, aynı zamanda maruziyet seviyesine uygun limitlerle yapılandırılması büyük önem taşır. Teminat limitlerinin ana sorumluluk korumasıyla uyumlu olması ve büyük ölçekli kayıpları karşılayabilecek kapasitede belirlenmesi, yat sahiplerinin finansal güvenliği açısından temel bir gereklilik haline gelmiştir.

Son yıllarda yaşanan hadiseler açıkça gösteriyor ki çevre kirliliği riski artık teorik bir senaryodan ibaret değildir. Denizcilik sektörünün tüm paydaşları için somut ve yüksek maliyetli bir sorumluluk alanı olarak değerlendirilmelidir. Bu nedenle yat sigortalarının değerlendirilmesinde yalnızca prim seviyesine odaklanmak yerine, teminat kapsamı, hukuki yükümlülükler ve limit yeterliliği birlikte ele alınmalıdır.

SORUNUZ MU VAR? YAT 360’TA YANITLAYALIM

Yat sigortasıyla ilgili aklınıza takılan konuları yat360@motorboatdergi.com adresine yazın. Seçilen sorular, Türk P&I uzmanları tarafından önümüzdeki sayılarda YAT 360’ta yanıtlanırsın.

